

Dengelenme OVP'si

Orta Vadeli Programlar (OVP) makro politikaları, ilkeleri, hedef ve göstergeler niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek tekli tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır. Merkezi yönetim bütçesi ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında detaylandırılan bir politika çerçevesi çizer. Belirlenen makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar kamuoyuyla paylaşılır.

İş dünyasının yorumları

2025-27 yıllarını kapsayan OVP geçen hafta açıklandı. Farklı yorumlar geldi.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdağ'ın göre enflasyon ve büyüme arasındaki revizyonlarla OVP'de "Ekonominin gerçekleriyle uyumlu, yeni gelişmeler karşısında anında refleks gösterebilen bir yönetim anlayışı ortaya kondu".

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan, yeni OVP dönemi boyunca ekonomik büyüme, istihdam, finansal istikrar ve fiyat istikrarı hedeflerine ulaşmak için kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşımın benimsenmiş olduğunu, özellikle enflasyonla mücadelenin temel felsefe olarak ele alınmasının önemli olduğunu söylerken, açıklanan büyüme oranlarını bu enflasyon hedeflerine ulaşmasında biraz iyimser bulduklarını da belirtti. Yani enflasyon tahminleri ile büyüme tahminleri arasında tutarsızlık görüyorlar.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe ise OVP'de ürün ve pazar çeşitlendirmesi, etkin ticaret diplomasi, ticaretin kolaylaştırılması, ihracatın finansmanı, ithalat bağımlılığının azaltılması, hizmet ihracatının geliştirilmesi, ihracatta yeşil ve dijital dönüşüme vurgu yapılmış olmasına dikkat çekti. **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı **Şeyfi Ardic** OVP'de yapısal dönüşüme ilişkin somut bir yol haritasının ortaya konulduğunu söyledi.

Benim yorumum

Aslında bu OVP'nin öncelikleri ile geçmiş OVP'ler arasında çok radikal bir farklılık görmedim. Öncekilerde de benzer temel amaçlar ve öncelikler sıralanmıştı ama uygulama aşamasına gelindiğinde bambaşka bir program izlenmişti. Enflasyonun tek haneli seviyelere düşürülmesi neredeyse tüm programlarda yer aldı. Kamu açıklarının azaltılması ve mali disiplinin vurgusu hepsinde vardı. Yeşil dönüşüme önem verileceği önceki OVP'lerde de belirtildi. Büyümenin sürdürülebilir olması ve beşeri sermayenin güçlendirilmesi gibi unsurlar da önceki programlarda gömüştük. Ama bu programda, gördüğüm kadarıyla daha spesifik hedefler ve stratejilerle, özellikle enflasyonla mücadele ve teknolojik dönüşüm üzerine daha fazla odaklanılmış. Aslında geneli itibarıyla bir "dengelenme" OVP'si olmuş.

Dikkat çeken cümle

Benim bu OVP sunumunda dikkatimi çeken önemli bir cümle vardı. "Geçtiğimiz yıl yapılan genel seçimlerle birlikte ülkemizde siyasi belirsizlik ortadan kalkmış ve seçimsiz uzun bir döneme girilmiştir. Seçimlerin hemen ardından uygulamaya koyduğumuz ekonomi programıyla da politika belirsizliklerini ortadan kaldırdık. Güncellediğimiz bu Orta Vadeli Programla da kararlı bir şekilde ülkemizin istikrarını ve kalkınmasını sağlayacak, refahını artıracak politikaları hayata geçirmeye devam edeceğiz" diyordu.

Ben bu sözleri seçim ekonomisinin uygulanmayacağı bir dönemin ilanı olarak algılamak istiyorum. Çünkü önceki OVP'ler OVP dönemine denk gelen seçimlerin gölgesinde geçti; uygulamalar ve sonuçlar planların ve hedeflerin uzağında kaldı. OVP'ler inandırıcılığını ve itibarını kaybetti. Oysa OVP'ler tanımı gereği "Özel kesim için öngörülebilirliği artıran bir yol haritası niteliği taşımaktadır." Hazırlanma amaçlarından biri de özel sektörün önüne bir perspektif koymaktır. Bu planlar şirketlere bütçe ve planlarını yaparken ışık tutmalı, zemin hazırlamalıdır.

Türkiye'nin seçimsiz dönemde ekonomiye odaklanarak, önce ekonomide istikrar sağlanması ve beraberinde yapısal reformların hayata geçirmesi ve gerekli düzenlemeleri yapması gerekiyor. Bu OVP bu adımların alt yapısını oluşturmaktadır. Bu dönemde kapsayıcı ve yüksek bir büyüme, sürdürülebilir bir cari açık, güçlü bir işgücü piyasası, kırılan olmayan bir mali denge, makul bir enflasyonun bir arada olduğu ekonomik tabloya ulaşmaya çalışılmalıdır.

"SATIŞA KONU OLMAYAN VARLIKLARIN VERGİLENDİRİLMESİ YANLIŞTIR"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, enflasyon düzeltmesi uygulamasının mevcut haliyle sanayiciler üzerinde ciddi zararlara yol açacağını belirterek, "İşletmelerin bilançolarındaki varlıkların artışı üzerinden alınacak enflasyon vergisi, bir varlık vergisine dönüşecektir. Bu aktiflerin ancak satışa konu olduğunda vergilendirilmesi daha sağlıklı olacaktır," ifadelerini kullandı.

Başkan **Seyit Ardic**, enflasyon düzeltmesi uygulamasına ilişkin yaptığı açıklamada, işletmelerin aktiflerinde yer alan kıymetlerin güncel değerlerine getirilmesinin önemli olduğunu vurgularken, bu varlıkların satışa konu edilmediği sürece enflasyon farkından oluşan kıymet artışlarının vergilendirilmemesi gerektiğini söyledi. Ardic, bu vergilendirmenin sadece satış işlemi gerçekleştiğinde uygulanmasının doğru olacağını belirtti.

"Firmalar Tamamlanmamış Ticari İşlerden Vergi Ödemek Zorunda Kalıyor"

Mevcut uygulamanın firmalar üzerinde olumsuz etkiler yarattığını ifade eden Ardic, "Örneğin, ticari işler kapsamında verilen avanslar düzeltmeye tabi tutulmakta ve bu farklar gelir olarak kaydedilmekte. Avans kapanana kadar enflasyon düzeltilmesiyle firmalar tamamlanmamış ticari işlerden dolayı vergi ödemek zorunda kalıyorlar. Bu da özellikle zor dönemlerde firmaların sermayelerinin daha da erimesine neden oluyor," dedi.

"Varlık Vergisine Dönüşme Riski Var"

Ardic, enflasyon farkı nedeniyle oluşacak kıymet artışlarının vergilendirilmesinin, bu durumun bir varlık vergisine dönüşeceği uyarısında bulunarak, "Oysa ki, bu aktiflerin satışa konu olduğunda vergilendirilmesi çok daha sağlıklı olur. Aksi takdirde, ticarete konu olmayan, ancak aktifte yer alan varlıkların değerlerinin enflasyon nedeniyle yükselmesi sonucu, sanayiciler ciddi bir vergi yükü ile karşı karşıya kalacaktır," şeklinde konuştu.

"Varlığı Cezalandıran Vergileme Sistemi Zarar Verir"

Uluslararası muhasebe standartlarına atıfta bulunan Ardic, birçok ülkede enflasyon düzeltmesinin vergiye tabi tutulmadığını hatırlatarak, "Biz de işletmelerimizin mali tablolarının vergisiz bir şekilde düzeltilmesini talep ediyoruz. Aksi takdirde, kazanç üzerinden alınmayan bir vergi sistemi, firmalarımızın finansal yapısına büyük zarar verebilir," dedi.

Sonuç olarak Ardic, enflasyon düzeltmesi uygulamasının ekonominin üretim, istihdam ve ihracat gücünün korunabilmesi için yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurguladı.